

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput X. In materia Theologica, tametsi non definita, citra perspicuam
necessitatem, plus deferre privatæ rationi suæ, quàm communi traditioni
Majorum, vel doctrinæ primariorum Ecclesiæ Doctorum, est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

CAPUT X.

In materia Theologica, tamen non definita, citra perspicuam necessitatem, plus deferre privatae rationi suae, quam communi traditioni Majorum, vel doctrinae primariorum Ecclesiae Doctorum, est contra oracula Scripturarum, exempla & documenta Sanctorum.

84 **P**rimò, quia pro assequenda sapientia & intelligentia, ac per consequens vera solidaque ratione, Oracula Scripturarum nos remittunt ad Majores nostros, non ad nosmetipsos, visamque nobis, praeter illis, rationem. Deuter. 32. Interroga Patres tuos, & annuntiabunt tibi. Job. 8. Interroga generationem pristinam, & diligenter interroga Patrum memoriam. Quoniam (ut subjungitur c. 12.) in antiquis est scientia. Eccli. 8. Non te praeterat narratio seniorum: ipsi enim didicerunt à Patribus suis; quoniam ab ipsis discis intellectum. Hierem. 6. Stare super vias, & videte, & interrogate de semitis antiquis, quae sit via bona, & ambulare in ea, & invenietis refrigerium animabus vestris.

85 **2°**. Quia plus deferre privatae rationi suae, quam communi Majorum traditioni, vel doctrinae primariorum Ecclesiae Doctorum, est contra Oraculum Spiritus Sancti. Prov. 3. Ne innitaris prudentiae tuae, & ne sis sapiens apud te metipsum. Quod in nova lege reperit Apostolus Rom. 12. Nolite prudentes esse apud vosmetipsos. Et in Litteris sacris adeò inculcatur, ut Isaiæ 5. dicatur: *Va prudentibus apud semetipsos, & in oculis suis sapientibus.* Et I. Cor. 1. *Perdam sapientiam sapientium, & prudentiam prudentium reprobo.* Siquidem, prudentia sua innititur (ait V. Beda l. 1. expolit. in Prov. post Hieronymum & Augustinum) qui ea quae sibi agenda vel dicenda videntur, Patrum decretae anteponi; sapiens verò est apud semetipsum, qui in illis quae ex Patrum magisterio potuit rectè cognoscere, sese praeter ceteros quasi doctorum extollit. Hoc autem reipsa faciunt, qui cumque, citra evidentem necessitatem, privatum judicium suum, communi iudicio Majorum anteponunt, plusque rationi sibi visae quam contrariis Patrum documentis deferunt.

86 **3°**. Plus deferre privatae rationi suae, &c. est usque adeò fidere rationi sibi particulariter visae, ut, in comparatione illius, Patrum doctrina praesumatur ratione destituta, vel certè minus solidà ratione suffulta, atque eatenus visam sibi rationem, sanctorum Doctorum auctoritati magisterioque praeferre. At hoc non sobrietatis sapientis, sed superbi, arrogantis, de seque & ratione, seu prudentia sua, nimium praesumentis spiritus esse, clamant documenta Sanctorum, nedum Hieronymi, Augustini, & V. Bedae proximè relatorum, verum & Chrysostomi hom. 22. in c. 12. ad Rom. ubi Apostolicum istud, *Nolite prudentes esse apud vosmetipsos*, sic veritè: *Ne suis arrogantibus apud vosmetipsos; pro eodem accipiens, esse prudentem.*

Tom. I.

dentem apud semetipsum, atque, esse arrogantem. Quia scilicet visam sibi rationem Sanctorum auctoritati magisterioque praeferebat, ut supra, atque eatenus prudens apud semetipsum, reipsa putat, suum sibi iudicium; propriique intellectus acumen ita sufficere, ut ad veritatem assequendam non indigeat Sanctorum magisterio nec lumine. Quod arrogantis est putare. Unde laudata Apostoli verba, sic interpretatur: *Ne putetis vos sufficientes vobis ipsis. Nam & alibi Scriptura dicit: Va prudentibus apud semetipsos; &c. Nihil enim ita à reliquis avellit & abscondit, id est, contra alios singulariter sentire facit, quemadmodum si quis se sufficere sibi ipsis putaverit. Unde & ita nos Deus constituit, ut alter alterius operam indigeat. Ut ut enim prudens sis, altero tamen opus habes. Quod si te nullius operam indigere putaveris, omnibus factus es stultior & imbecillior.* Tales igitur, nedum arrogantiae, sed & stultitiae & imbecillitatis arguit Chrysostomus. Meritò quidem: quia stultitia magna est, quod homo, ob ingentem defectum rationis suae, summoperè indigens Majorum instructione, Sanctorumque magisterio, non solum putet eo se non indigere, seque sibi sufficientem esse, sed & (in materia de qua agitur) putet se Majoribus suis passim omnibus, primariisque Ecclesiae Luminaribus sapientiorum esse, quod reipsa putat, qui (ea in materia) se suamque rationem & cogitationem, communi Majorum traditioni, primariorumque Ecclesiae Luminarium doctrinae & auctoritati praepont.

Tales etiam, cum citatis Patribus, superbia & praesumptionis arguit Hugo Victorinus l. 1. Miscell. c. 2. quia scilicet visam sibi rationem supra Majorum traditionem, veterumque Patrum doctrinam sic deferre, ut ista ob illam reprobetur & abiciatur, est veluti docere Magistros suos, arguere Seniores. At verò docere Magistros, arguere Seniores, imperare Majoribus, superbi spiritus est, & de ipso praesumentis.

88 Eosdem vanitatis & stultitiae arguit Richardus Victorinus, in Benjamin majore l. 2. c. 2. dicens: *Nostri temporibus surrexerunt quidam pseudo-philosophi (proinde non rationalistae, sed pseudo-rationalistae) qui volentes sibi nomen facere, putaverunt se posse facere sibi sapientiam arcam, nec indigere auxilio magisterioque Majorum, Patrumque suorum, & euntes in adinventionibus suis, tradiderunt sententias novas, à sententia Majorum & sanctorum Patrum alienas, arbitrantes secum ortam morituramque sapientiam. Sed ecce computruerunt horum omnium arcae; eo quod non essent de lignis feris, lignis videlicet impurissimis facta. Et ecce stulti facti sunt omnes principes Thaeos; eo quod stultam fecerit Deus sapientiam hujus mundi.*

Judicio itaque Richardi, & Sanctorum, 89 meritò de talibus dicitur, quod de Philosophis Gentium Apostolus Rom. 1. ait: *Dicentes, vel putantes, se esse sapientes, stulti facti*

F 2

sunt. Minus proinde sperandum de ipsis, quam de indoctis & imperitis, juxta illud Proverb. 26. *Vidisti hominem sapientem sibi videri? magis illo spem habebit insipiens.* Eo quod utique nimia ipsius de se praesidentia, cauta sit, quod sapientiores audire nolit, nec ab eis instrui, dirigi & illuminari; a qua praesidentia, & consequenter indocilitate, procul abesse solent imperiti.

90 4°. Nec folis illis Patrum documentis, tales redarguuntur, sed & verbis Gelasii Papae epist. 3. ad Honorium: *Quid tendimus ultra definita Majorum? ... numquid sapientiores illis sumus?* Et Coelestini epist. 1. c. 1. *Definat incessere novitas vetustatem.* Et Hieronimi epist. 22. ad Possessorem: *Cur recentia cupis, & prisca deseruis?* Et rursus: *Errat a via, qui ab eo, quod Patrum electio monstravit, exorbitat.* Et B. Remigii, Lugdunensium Antistitis l. de tenenda verit. script. c. 8. *Dignum est, & aequum, ut qui anteriorum auctoritatem utpendunt, suam ipsi auctoritatem apud posteros amittant, quique seniores deserunt, a junioribus & ipsi deserantur, ut in ipsis impleatur quod scriptum est: In qua mensura mensi fueritis, remeietur & vobis.* Ut enim D. Gregorius in simili ait l. 3. Registri epistol. 12. *Iustitiae ac rationis ordo suadet, ut qui sua a successoribus custodiri desiderat mandata, decessoris sui sancta custodiat.* Et ut Bernardus epist. 77. dicit: *Omniis meritis in se provocat manus, ejus manus contra omnes.* Hoc dicit Melissius Doctor contra praesumptuosum istud effatum Abaylardi: *Omnes sic, sed non ego sic. Quas vero (praemisit Bernardus ibidem) novus iste novarum inventor assertio, & assertor inventionum, invenire in hoc rationem poterit, quae Sanctos latuerit.*

91 5°. Non solum documentis, verum & exemplis sanctorum Patrum edocemur, plus patrum Patrum auctoritati, Majorumque traditioni, quam privatae rationi cogitationique nostrae deferre. Ideo namque SS. Patres autem non sunt sibi ipsis esse Magistri, nec propriae mentis fetus aliis obtrudere, sive ex proprio cerebro, privataque ratione sua, sed ex Majorum dumtaxat sensu & traditione alios docere, ut Prol. 1. vidimus a n. 54. ad 73. Et hinc Hieronymus in epist. ad Ctesiphontem de seipso dicit: *Multi anni sunt, quod ab adolescentia usque ad hanc aetatem diversa scripsi opuscula, semperque habui studio audientibus loqui quod publice in Ecclesia didiceram, nec Philosophorum argumenta, seu philosophicas rationes, praedicta Sanctorum vel traditione Majorum, sectari, sed Apostolorum simplicitati acquiescere; sciens illud scriptum: Perdam sapientiam sapientium, & prudentiam prudentium reprobo.* Et epist. 27. c. 12. *Propter crebras postulationes ejus (scilicet Paulae) prestavi ut docerem quod didiceram, non a me ipso, id est, a praesumptione, pessimo praepatore, sed ab illustribus Ecclesiae viris.*

92 Hinc etiam sanctis Doctoribus Majoribus-

que nostris persuasum fuit vetus istud proverbium: *Auatus est sensus disciplina*, sicut & quod Augustinus l. de moribus Eccles. c. 12. ait: *Quamlibet rationis acumine polleamus, naturae ordo ita se habet, ut cum aliquo discimus, rationem precedat auctoritas.* Et c. 25. *Nihil in Ecclesia salubrius fit, quam ut rationem precedat auctoritas, & intelligentiam a consuetudine Seniorum.* Istum quippe esse modum assequendi rectam rationem, sapientiamque & intelligentiam, Ambrosius in Pl. 118. octonatio 15. probat ex hebraica littera samech, quae 1°. significat audi, 2°. significat firmamentum. Verba ipsius sunt: *Samech littera decima quinta, quae interpretationem habet, audi. Est & alia eius interpretatio, quae dicitur firmamentum. ... quod cum superiore interpretatione concurrens: nisi enim unusquisque audierit quid sequi debeat, non firmatur. In officio igitur audiendi omnium firmamentum est. Quisquis ergo rectae rationis, sapientiae & intelligentiae firmamentum assequi cupit, praesertim in contententibus fidem, christianique hominis officium, prius audiat Majores suos, & sanctos Doctores, eorumque auctoritatem visae sibi rationi praferat. Disciplinam quippe nostram Pythagoricam esse dicit Nazianzenus orat. 1. in Julian. Ideoque intelligentiam & veritatem ipsius assequi cupiens, rationi praefere debet auctoritatem, utpote, quae apud Pythagoricos rationi praehabita fuit.*

Hinc denique patres nostri Theologi- 93 cas de fide & moribus veritates auctoritate & traditione, magis quam humana ratione, Philosophiaeque investigandas tradiderunt: non quod rationis seu Philosophiae usum misceri prohiberint in doctrina sacra (prout hodie nonnulli prohibent, zelo fortassis bono, at non secundum scientiam) sed quod toto caelo aberrare senserint eos, qui ab auctoritate Sanctorum, traditioneque Majorum, ob visam sibi rationem, Philosophiamque suam recedunt. Isto namque sensu Tertullianus in lib. de praescript. c. 17. dicit: *Quid Athenis & Hierosolymis? quid Academia & Ecclesia? nostra insuetudo de porticu Salomonis est, qui & ipse tradiderat Dominum in simplicitate cordis esse quaerendum. Viderint qui Stoicum, & Platonicum, & Dialecticum Christianismum protrulerunt. Eodem sensu Isidorus Pelus. l. 4. epist. 127. alludens ad illud Apostoli; *Animales, spiritum non habentes, animales vocat, eos qui ratiocinationibus, & syllogismis, & disputationibus putius inveniuntur, & se inventuros a bitrantur id quod justum est.* Et Ambrosius l. 1. de fide ad Gratian. c. 3. protestatur, quod non in Dialectica complacuit Deo saluum facere populum suum. *Regnum enim Dei, in simplicitate fides est, non in contentione sermonis.* Et Hieronymus in c. 10. Matthaei, dicit: *Evangelicos Doctores non debere humanis rationibus nitere.* Et Theodoretus in Polymorpho dial. 1. *Pelinae humanis rationibus inquisitionem veritatis subicias, sed Apostolorum & Prophetarum, &**

Sanctorum qui hos secuti sunt, vestigia inquiras. Audiant hæc qui gloriantur, in omnibus se plus rationi, & Dialecticæ, quam auctoritati deferre.

CAPUT XI.

In eadem materia plus deferre privatae rationi suæ, quam traditioni Majorum, doctrinae vel auctoritati sanctorum Doctorum, est contra regulas christiane humilitatis, simplicitatis, modestiæ & prudentiæ.

94 **Q**uod sit contra regulas christiane humilitatis, probant documenta Sanctorum, quibus num. 86. 87. 88. demonstratum est non esse animi humilis, sed superbi, arrogantis, deque sufficientiæ & ratione sua nimium præsumptis, sic inniti rationi seu Philosophiæ suæ, ut plus ei deferatur, quam traditioni Majorum, auctoritatique præcorum Patrum & Communitatis Sapientum. Hoc est enim inniti prudentiæ suæ, atque in oculis suis sapientem videri. Hoc est videri sibi præcis illis Patribus, magnisque Ecclesiæ Luminaribus sapienterem, in eo in quo visa sibi ratio, conceptaque inde cogitatio, doctrinæ ipsorum antefertur. Hoc est non velle ipsos audire, nec ab ipsis instrui, docerique, sed ipsos quodammodo docere, ipsosque arguere, quasi doctrinæ ipsorum, in comparatione placentis tibi cogitationis tuæ, vel sit ratione destituta, vel minus solidâ ratione suffulta. Ista verò præsumere superbi spiritus est, de seipso nimium præsumptis, ut clamant allata ibidem documenta. Est ergo contrarium humilitati, atque adeo contrarium Sapientiæ, quæ non est ubi superbia, sed ubi humilitas, Sapiente Proverb. 11. dicente: *Ubi fuerit superbia, ibi erit & contumelia; ubi autem humilitas, ibi & sapientia.* Quia videlicet *lumen intelligentiæ humilitas aperit, superbia abscondit.* Gregor. 25. Moral. 11. *Humilitas virtus est & sublimioris Philosophiæ mater & origo.* Chryostomus homil. 39. in cap. 11. Matthæi. Propterea Christus: *Confiteor* (inquit) *tibi Pater, Domine celi & terræ, quia abscondisti hæc a sapientibus & prudentibus, & revelasti ea parvulis.*

95 Quod id etiam sit contra christianam simplicitatem & modestiam, probatur quoad simplicitatem (de qua Sap. 1. *In simplicitate cordis quæritur illum*) quia proprium christiane simplicitatis est, magis credere aliis sapientioribus, quam sibi ipsi, nec in rebus fidei & morum tam inniti humanæ Philosophiæ, terrenæque sapientiæ (de qua scriptum est, *Perdam sapientiam sapientium, &c.*) quam cælesti Philosophiæ Sanctorum, quos Deus cælesti lumine perfudit ad illuminationem cæterorum; nec se sibi magistrum habere, sed alios, præsertim Ecclesiæ Doctores. Patet hoc in simplicitate parvulorum, qui magis credunt matri, quam sibi, plusque deferunt matri instructioni, quam propriæ cogitationi. Unde Cyprianus l.

3. testim. cap. 53. simplicitatem opponit nimiam ratiocinationi, ad id allegans testimonium Eccl. 7. juxta Versionem 70. *Noli argumentari plusquam oportet: quod profectò faciunt, qui Sapientioribus deferre nolunt, maluntque se qui rationem sibi visam, quam magistrorum sibi cælitus doctorum auctoritatem & doctrinam.*

Probatur etiam quoad modestiam, 1.º quia 96 quisquis sapit plusquam oportet sapere, sicut non sapit ad sobrietatem, ita nec ad modestiam.) Apostolo Rom. 12. duo ista contraponente, *Sapere plusquam oportet sapere, & sapere ad sobrietatem;* cum ait: *Non sapere plusquam oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem:* ubi Syrus & Chryostomus vertunt, *sed sapere ad modestiam.*) Quisquis verò, citra apertam necessitatem, præfert iudicium suum, visamque sibi rationem, iudicio, rationibusque SS. Doctorum, sapit plusquam oportet sapere: quia sibi videtur sapere plusquam sancti Doctores, in eo, in quo iudicium suum, visamque sibi rationem præfert iudicio & rationibus ipsorum; in eoque proinde sibi videtur sapientior sapientioribus se, vetustis præsertim Patribus, quibus nec nostris, nec futuris temporibus ullam parem in veritatis contemplatione speramus; ita ut in comparatione aquilarum istarum irreverberato visu solem intuentium, noctua & vespertiones simus; inquit Anselmus in Praefat. l. de Incarnat.

2.º Quia proprium christiane modestiæ, semper 97 per judicaverunt Majores nostri, non sua posteris tradere, sed à Majoribus accepta servare, ut ostendit Lyrinensis monitorii c. 9. Igitur contra modestiam christianam est à Majoribus accepta rejicere; præ illisque, sua tamquam rationabiliora tradere. Quid enim? (ait Basilius l. 11. contra Eunom.) *non dabimus plus antiquitati? ... nullam rationem dignitatis eorum habebimus, qui omni spiritali gratiâ claruerunt?* Majorem habuit D. Bernardus, suoque nos exemplo docuit, eorum sententiis modestum sapientem magis acquiescere debere, quam rationibus in contrarium sibi visis, dum epist. 77. dixit: *Patrum tantummodo opponimus sententias, ac verba proferimus, absit ut visis nobis rationibus, præ illis, adhæreamus: neque enim sapientiores sumus quam Patres nostri.*

Denique quod illud ipsum sit contra christi- 98 anam prudentiam, demonstratur, quia tria sunt quoad hoc dictamina prudentiæ christiane. Primum est: Sapientiorum (præsertim cælitus afflatorum) magis stare iudicio, quam proprio, quamdiu non constat illos errare. Secundum: de rebus divinis, ad salutemque & conscientiam pertinentibus, potius philosophari more sanctorum Doctorum, ab Ecclesiæ & Orbe Litteratio approbatorum, quam more hæreticorum ab Ecclesiæ & Orbe Litteratio damnatorum. Tertium: magnæ infantiæ esse, in periculum errandi non necessarium sponte se conjicere, præsertim errandi in rebus summis, vel utique divinis, vel salutem animæ concernen-